

Společnost pro výzkum dějin vojenství, z.s.
Czech Society for Military Historical Research

**SPOLEČNOST
PRO VÝZKUM
DĚJIN VOJENSTVÍ**

Společnost pro výzkum dějin vojenství, z. s. (SVDV)
Akademická 409
411 55 Terezín

Web: www.dejinyvojenstvi.cz
E-mail: info@dejinyvojenstvi.cz
Datová schránka: xafj594

SVDV je spolek, zapsaný pod spisovou značkou L12426,
vedenou u Krajského soudu v Ústí nad Labem.

IČO: 08764638
Účet: 2501746248/2010

**ZPRÁVA O ČINNOSTI
V LETECH 2020–2023**

Obsah

Cíle a náplň činnosti Společnosti pro výzkum dějin vojenství	3
Přehled akcí, událostí a projektů	5
Vývoj členské základny SVDV	9
Hospodaření SVDV	II
Plány SVDV do budoucnosti	12

Cíle a náplň činnosti

Společnosti pro výzkum dějin vojenství

Společnost pro výzkum dějin vojenství (dále jen SVDV) je nyní již mezinárodní vědeckou společností, založenou na ustavujícím valném shromáždění v Terezíně dne 28. října 2019. Následně byla zaregistrována na začátku roku 2020.

SVDV sdružuje aktivní výzkumníky, pedagogy, studující a autory z oblasti historiografie vojenství, orientující se na reflektované koncepty zejména z oblasti nových kulturních dějin války, gender studies, orální historie, historické antropologie, historické sociologie, archeologie, vojenství, etnologie, dějin umění a příbuzných disciplín. Společnost má v době zhotovení této zprávy (září 2024) 23 členek a členů z České republiky, Polska a USA a 4 aktuální zájemce o členství (ČR, Rakousko, Polsko, Německo).

SVDV veřejně působí především prostřednictvím (spolu)organizování odborných konferencí, seminářů, přednášek a podobných akcí pro odbornou i laickou veřejnost a také spolupráce s podobnými spolky v tuzemsku i zahraničí. Cílem SVDV je také vydávat periodické i neperiodické odborné recenzované a rovněž tak popularizační a jiné publikace. Cílem SVDV je také oceňovat excelentní vysokoškolské kvalifikační práce z oblasti dějin vojenství.

Členky a členové SVDV mají aktuální afiliace k těmto vědecko-výzkumně-pedagogickým institucím:

- Akademie věd ČR, Historický ústav
- Akademie věd ČR, Masarykův ústav a Archiv AV ČR
- Akademie věd ČR, Ústav pro soudobé dějiny
- Jihočeská univerzita v Českých Budějovicích, Filozofická fakulta
- Muzeum východních Čech

- Národní muzeum
- The University of Alabama, College of Arts and Sciences
- Univerzita Hradec Králové, Filozofická fakulta
- Univerzita J. E. Purkyně v Ústí nad Labem, Fakulta filozofická
- Univerzita Karlova, Filozofická fakulta
- Univerzita Karlova, Fakulta humanitních studií
- Univerzita Palackého v Olomouci, Přírodovědecká fakulta
- Univerzita Pardubice, Filozofická fakulta
- Vojenský historický ústav Praha
- Wydział Socjologii Uniwersytetu Warszawskiego

Cílem SVDV je zejména přispívat k tomu, aby domácí historiografie vojenství byla v živém kontaktu se světovým vývojem disciplíny a také s vývojem na poli historiografie a humanitních a společenských věd. V souvislosti s tím SVDV usiluje především o další rozvoj reflektovaných konceptů z oblasti historiografie vojenství a jejich etické a teoreticko-metodologicky ukotvené používání.

Členky a členové SVDV usilují o excelenci ve svém odborném, vědeckém a vědecko-pedagogickém působení. Důkazem toho je mj. skutečnost, že v letech 2022–2024 dosáhli členové a členky SVDV na některá z nejvýznamnějších vědeckých ocenění v českém národním prostředí, například:

1) Mgr. Jiří Hlaváček, Ph.D. byl v roce 2022 oceněn Prémii Oto Wichterleho Akademie věd České republiky

2) PhDr. et Mgr. Petr Wohlmuth, Ph.D. byl v roce 2022 vyhlášen vítězem Soutěže vysoce kvalitních monografií Univerzity Karlovy (Monografie 2022)

3) Mgr. et Mgr. Klára Andresová, Ph.D. byla v roce 2024 oceněna Bolzanovou cenou, udělovanou Univerzitou Karlovou.

Přehled akcí, událostí a projektů

SVDV především vstupuje do prostoru vědy, výzkumu a odborné veřejnosti několika následujícími způsoby:

- prostřednictvím svých webových stránek
- prostřednictvím veřejného působení svých členek a členů ve smyslu naplňování tzv. třetí role univerzit a výzkumných a vědeckých institucí.
- prostřednictvím odborného působení svých členek a členů
- prostřednictvím spolupřádání mezinárodních vědeckých konferencí s etablovanými vědeckými partnery na úrovni Akademie věd a předních veřejných univerzit.
- prostřednictvím pořádání soutěže o Terezínskou medaili za historii vojenství, kterou jsou oceňovány excelentní vysokoškolské závěrečné kvalifikační práce z bakalářské až doktorské úrovně.
- prostřednictvím publikování monografických publikací ve své vydavatelské řadě *Militaria academica* v nakladatelství Scriptorium.

Rok 2020

- rok 2020 byl mimořádně silně poznamenán globální epidemií koronaviru, která zabránila SVDV prakticky v jakékoli veřejné odborné činnosti kvůli sérii lockdownů. V souvislosti s tím, že SVDV se chystala právě zahájit činnost, to bylo velmi nepříznivé.
- společnost přesto připravila ve spolupráci s Ústavem pro soudobé dějiny AV ČR, Etnologickým ústavem AV ČR a sdružením Terezín – město změny odbornou mezinárodní konferencí *Vojenská služba v interdisciplinární perspektivě*, kterou však musela v původním termínu říjen 2020 zrušit kvůli vládním pandemickým opatřením.

Rok 2021

- SVDV úspěšně spolupředala odloženou mezinárodní odbornou konferenci *Vojenská služba v interdisciplinární perspektivě*, a to ve dnech 24.-25. 6. 2021 v kampusu FHS UK v Praze.
- SVDV realizovala I. ročník soutěže o Terezínskou medaili za historii vojenství, která se uděluje za excelentní akademické kvalifikační práce, v tomto případě obhájené v akademickém roce 2020/2021. Odborná porota ve složení Klára Andresová, Jiří Hofman, Marie Koldinská, Vítězslav Prchal a Petr Wohlmuth vyhlásila následující výsledky:
v kategorii bakalářských prací se vítězem stal Tomáš Konečný za svoji práci s názvem *Vojenská prezentace Augusta II. Silného. Kulturně-militární analýza plánů cvičení saské armády u Zeithain v roce 1730*, obhájenou dne 25. 6. na Univerzitě Palackého v Olomouci.
V kategorii diplomových prací se vítězem stal Jan Pecháček za svoji práci v názvem *Doblížet a odměňovat. Patentální invalidé na panstvích Hukvaldy a Tovačov v době předbřeznové*, obhájenou dne 26. 8. 2021 na Univerzitě Hradec Králové.

Rok 2022

- SVDV se podařilo významným způsobem prezentovat své členky a členy na 12. sjezdu českých historiků, který se konal v Ústí nad Labem péčí Univerzity J. E. Purkyně v Ústí nad Labem. Panel P09, nazvaný „Dějiny vojenství a jejich současné interdisciplinární přesahy“ spolugarantovali dva členové SVDV, Jiří Hutečka a Petr Wohlmuth. Na panelu, jehož všechny tři bloky se konaly 21. září 2022, prezentovali své příspěvky členky a členové společnosti Lukáš Sláma, Klára Andresová, Václav Černý, Tomáš Jiránek, Vojtěch Kessler, Michal Cáp, Libor Jůn, Vítězslav Prchal, Petr Wohlmuth a Jiří Hutečka.
- SVDV realizovala další ročník soutěže o Terezínskou medaili za historii vojenství, v němž odborná komise ve složení Jiří Hofman, Vojtěch Kessler, Marie Koldinská, Vítězslav Prchal a Petr Wohlmuth vyhlásila následující výsledky:

V kategorii diplomových prací se vítězem stal Mgr. Bc. Tomáš Jirouch se svou diplomovou prací s názvem *Environmentální historie bastionové fortifikace a IPM Josefov*, obhájenou 31. 5. 2022 na Masarykově univerzitě, Fakultě sociálních studií, Katedře environmentálních studií.

- V kategorii disertačních prací se vítězem stal Mgr. Matouš Holas, Ph.D., se svou disertační prací s názvem *Interdisciplinární výzkum bitevních polí prusko-rakouské války z roku 1866*, obhájenou 15. 6. 2022 na Univerzitě Hradec Králové, Filozofické fakultě, Katedře archeologie.

Rok 2023

- Na začátku roku 2023 byl publikován první svazek v nakladatelské řadě *Militaria academica*, kterou SVDV (konkrétně Petr Wohlmuth) řídí u nakladatelství Scriptorium. Jedná se o publikaci: MAI – Petr Wohlmuth, ed. *Vojenská služba v interdisciplinární perspektivě* (Scriptorium a Společnost pro výzkum dějin vojenství: Dolní Břežany a Terezín, 2023). Rozsah 176 stran, brožovaná vazba. Publikace navazuje na eponymní odbornou konferenci, kterou SVDV spolupořádala v roce 2021. Publikaci podpořila mimo jiné FHS UK v rámci svého projektu Cooperatio. Publikace již získala pozitivní ohlasy v podobě recenze na prestižním portálu CEU Review of Books (srpen 2024).
- V roce 2023 došlo také k velice pozitivnímu vývoji členské základny ve smyslu přijetí dvou nových zahraničních členů. Prvním z nich se stal prof. dr. hab Jaroslaw Kiliyas, působící na Fakultě sociologie Varšavské univerzity. Druhým pak je Andrew Deaton, M.A., působící na University of Alabama.
- SVDV se podílela na pořádání další mezinárodní vědecké konference, tentokrát společně s Ústavem pro studium habsburské monarchie a Balkánu Rakouské akademie věd a Filozofickou fakultou Univerzity Pardubice. Konference s názvem *Army, Society and Warfare in the Bohemian Lands under the Habsburgs (1526–1918)* se konala ve dnech 14.–15. září 2023 v Pardubicích. Aktuálně (září 2024) je v přípravě kolektivní monografie, reflektující problémy diskutované na této konferenci, která

bude s největší pravděpodobností vydána u Central European University ve Vídni.

- Ve vyhlášeném III. ročníku soutěže o Terezínskou medaili za historii vojenství tentokrát podle Statutu soutěže nebyly uděleny medaile v žádné kategorii.
- SVDV se podařilo získat pro druhý svazek edice *Militaria academica* velmi kvalitní titul Milena Lenderová a Vítězslav Prchal, (edd.), *Živé pevnosti. Města, lidé a opevnění v časech válečných, poválečných a v kulturní imaginaci* (Terezín a Dolní Břežany: Scriptorium a Společnost pro výzkum dějin vojenství, 2024, forthcoming). Od konce roku 2023 probíhá redakční příprava a vydání je plánováno na konec roku 2024. Sborník bude obsahovat texty rovněž od několika členů SVDV.

Vývoj členské základny SVDV

Členská základna byla v letech 2020–2023 udržována na stabilní úrovni.

Pozitivním trendem je přibývání zahraničních členů. Výraznější růst členské základny, a to i ve smyslu dalších zahraničních členů, probíhá až v roce 2024.

Rok 2020

Stav k 31. 12.

Počet členů a členek:	20
Rozdíl oproti předchozímu roku:	+20

Rok 2021

Stav k 31. 12.

Počet členů a členek:	21
Rozdíl oproti předchozímu roku:	+1

Rok 2022

Stav k 31. 12.

Počet členů a členek:	20
Rozdíl oproti předchozímu roku:	-1

Rok 2023

Stav k 31. 12.

Počet členů a členek:	21
Rozdíl oproti předchozímu roku:	+1

Aktuální stav a výhled do budoucna

V den vypracování této zprávy, tedy 11. 9. 2024, má SVDV aktuálně 23 členek a členů. Kromě toho má 4 zájemce o členství, kteří většinou pocházejí z řad zahraničních vědeckých pracovníků a pracovníc: Tomáš Konečný (Vojenský historický ústav Praha), Ilya Berkovich (Rakouská akademie věd), Juliane Tomann (Univerzita v Řezně) a Kamila Baraniecka-Olszewska (Ústav

archeologie a etnologie Polské akademie věd). Rok 2024 se tedy vysoce pravděpodobně stane nejúspěšnějším rokem v rozšiřování členské základny, neboť podle všeho rozdíl oproti roku 2023 bude +6.

Hospodaření SVDV

Po celou dobu své činnosti má SVDV příjmy pouze z členských příspěvků.

V roce 2020

Příjmy	11400 Kč
Výdaje	712 Kč
<i>712 Kč, webhosting: FA Active24: FV-131833/2020</i>	
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	+ 10688 Kč
Zůstatek na běžném účtu SVDV k 31. 12. 2020	10688 Kč

V roce 2021

Příjmy	12200 Kč
Výdaje	10198 Kč
<i>325,50 Kč, doména web: FA Active24: FV-22767/2020</i>	
<i>1681,90 Kč, roll-up (banner): FA Jan Tůma- Tisk Plus: 2110-0550</i>	
<i>711,48 Kč, webhosting: FA Active24: FV-129705/2021</i>	
<i>7480 Kč, zhotovení Tereziánských medailí: FA Pára: 55/21</i>	
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	+ 2002 Kč
Zůstatek na běžném účtu SVDV k 31. 12. 2021	13289,12 Kč

V roce 2022

Příjmy	9000 Kč
Výdaje	17657,16 Kč
<i>1474,99 Kč: desky na diplomy k Tereziánským medailím: FA Opus Praha: 22FV0084</i>	
<i>325,49 Kč: doména web, Active24 FA: FV-27205/2022</i>	
<i>856,68 Kč: webhosting Active 24: FA: FV-117572/2022</i>	
<i>15000 Kč: jazyková redakce a korektura Militaria Academica I: FA Koch: 20/2022</i>	
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	-8657,16 Kč
Zůstatek na běžném účtu SVDV k 31. 12. 2022	4361,96 Kč

V roce 2023

Příjmy	6000 Kč
Výdaje	1654,07 Kč
<i>361,79 Kč: doména web: FA Active24: FV-28038/2023</i>	
<i>1292,28 Kč: webhosting: FA Active24: 823032710</i>	
Rozdíl mezi příjmy a výdaji	+ 4345,93 Kč
Zůstatek na běžném účtu SVDV k 31. 12. 2023	8977,89 Kč

Plány SVDV do budoucnosti

Hlavní plány SVDV do budoucnosti jsou následující:

Krátkodobé cíle pro rok 2024:

- Uspořádat během září až prosince další ročník soutěže o Terezínskou medaili za historii vojenství.
- Vydat druhý připravovaný knižní svazek řady *Militaria academica*.
- Propagovat SVDV a její pojetí dějin vojenství.

Střednědobé cíle:

- Posílit v průběhu let 2024 a 2025 členskou základnu na úroveň nejméně 40 členek a členů, a to tuzemských i zahraničních.
- V roce 2025 se ucházet o členství v Radě vědeckých společností (RVS).
- Pravidelně publikovat monografické publikace ve vlastní vydavatelské řadě *Militaria academica* v nakl. Scriptorium.
- Pravidelně pořádat soutěž o Terezínskou medaili za historii vojenství
- Nadále pokračovat v pokud možno každoročním spolupřátání mezinárodních vědeckých konferencí spolu s etablovanými vědecko-výzkumně-pedagogickými partnery.
- Být viditelnější ve veřejném prostoru skrze častější expertní vystoupení svých členek a členů v masových médiích a při dalších příležitostech.
- Upevňovat partnerství a zapojovat se do různých společně pořádaných akcí s etablovanými vědeckými partnery na úrovni Akademie věd a veřejných univerzit.
- Být iniciativní v prosazování vysokých standardů excelence ve vědecké práci a aplikování nejpokročilejších teoreticko-metodologických konceptů v oblasti dějin vojenství a podporovat v rámci možností všechny, kteří se o takové působení snaží.

Strategické cíle:

- Získat takovou legitimitu, kompetenci a potřebný kapitál, aby bylo možné vydávat periodickou odbornou tiskovinu na téma problémově-analyticky uchopených dějin vojenství a následně dosáhnout indexace této tiskoviny u zavedených partnerů (CEEOL, ERIH PLUS, EBSCO, SCOPUS, WoS).
- Dosáhnout ustavení studijního programu, zaměřeného výlučně či rovněž na problémově-analyticky uchopené dějiny vojenství na některé z veřejných univerzit v České republice.
- Stát se ve vědecky problémově-analyticky uchopených dějinách vojenství obecně respektovaným a významným subjektem v českém a minimálně středoevropském prostředí.
- Podporovat své členky a členy, aby ve vědecko-výzkumném prostředí dosahovali habilitací a profesur.

Zprávu o činnosti SVDV v letech 2020–2023 předložili:

PhDr. et Mgr. Petr Wohlmuth, Ph.D.

Předseda SVDV

PhDr. Vítězslav Prchal, Ph.D.

Místopředseda SVDV

Mgr. Jiří Hofman, Ph.D.

Hospodář SVDV

Zprávu ověřili:

Mgr. et Mgr. Klára Andresová, Ph.D.

Mgr. Jiří Hlaváček, Ph.D.

Mgr. Ondřej Vodička

Revizní komise SVDV

V Terezíně, dne 11. 9. 2024